ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΤΟΣ Ε' 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 1927 ΑΡΙΘ. 13

## Η ΑΘΕΪΑ ΚΑΙ Ο ΥΛΙΣΜΟΣ ΕΙΝΕ ΑΣΥΓΧΡΟΝΙΣΤΟΙ ΘΕΩΡΙΑΙ *)

**Γενικὴ ἀνασκόπησις τῆς πνευματικῆς κινήσεως τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ 1900—1927**

Ἐάν τις ἤθελεν ἐμφανισθῇ εἰς δημοσίαν συγκέντρωσιν, ἵνα ὁμιλήσῃ περὶ ζητήματος, ὁποῖον εἶναι τὸ περὶ οὗ ἡμεῖς κατωτέρω θέλομεν κάμει λόγον, ἀναντιρρήτως ὄχι ὀλίγοι ἄνδρες συγχρονισμένοι, καθὼς αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀποκαλοῦν, ἤθελον καγχάσει, διότι κατ' αὐτοὺς τόσον συγχρονισμένα ζητήματα, ὡσὰν τὴν ἀθεΐαν καὶ τὸν ὑλισμόν, εὑρίσκονται ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν ἠλιθιότητα νὰ παραστήσουν ὡς ἀσυγχρόνιστα.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἐκλέγουν πολλάκις, οὐχὶ πάντοτε, θεωρίας περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου συμφώνους πρὸς τὸν μέχρι τῆς ἐκλογῆς τῆς θεωρίας πρακτικὸν βίον των. Ὄχι ὀλίγοι δὲ ἄνθρωποι καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι πάσχουν τόσην μανίαν ἐπιδείξεως σοφίας, μετ' αὐτῆς δὲ οὐχὶ σπανίως καὶ τόσον ἀκόρεστον ἰδιοτέλειαν παντοίας φύσεως, ὥστε θηρεύουν καὶ μετὰ θορύβου ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρου κηρύττουν πᾶν ὅ,τι ἤθελον νομίσει, ὅτι ὡς μὴ σύνηθες, ὡς νεώτερον καὶ μὴ λεχθὲν ποτε μέχρι τοῦδε ἤθελεν ἐπισύρει τὴν προσοχὴν πολλῶν πρὸς ἑαυτούς, ὡς πρὸς σπουδαίους ἀνθρώπους, οὕτω δὲ ἤθελον ἐπιτύχει καὶ δόξαν καὶ ἀξιώματα καὶ χρήματα καὶ πᾶν ἄλλο ὑλικὸν ἀγαθόν.

Πρωτοτυπία περὶ τὰ ὕψιστα ἐπιστημονικὰ ζητήματα ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει. Πᾶν ὅ,τι λοιπὸν περὶ τῶν ζητημάτων τούτων λέγεται παρ' ἡμῖν εἶνε κατ' ἀπόλυτον ἡμῶν βεβαιότητα εἰλημμένον ἐκ τῆς πνευματικῆς κινήσεως τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα ἡ πρωτοτυπία ἡμῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἄλλως σπουδαίαν ἱκανότητα τοῦ παρακολουθεῖν τὴν πνευματικὴν ἐκείνην κίνησιν καὶ τοῦ ἐκλέγειν ἐπιτυχῶς τὰ πορίσματα αὐτῆς.

Τονίζομεν νῦν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἡ ἀθεΐα καὶ ὁ ὑλισμὸς δύνανται ἀπὸ τοῦδε νὰ θεωρηθοῦν ὡς θεωρίαι ὁριστικῶς καταλυθεῖσαι· ἰσχυριζόμεθα, ὅτι οἱ ποικιλώνυμοι νεωτερισταὶ τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος εἶναι παντελῶς ἀσυγχρόνιστοι ἐπιστημονικῶς, ἄκρως δὲ συγχρονισμένοι δημαγωγικῶς.

Τὰς γνώμας ἡμῶν ταύτας θὰ προσπαθήσωμεν συντόμως μέν, ἀλλὰ μετὰ πάσης δυνατῆς εἰς ἡμᾶς σαφηνείας νὰ ἀναπτύξωμεν.

Κατὰ πρῶτον δὲ κρίνομεν καλὸν νὰ προτάξωμεν τοῦ κυρίου ζητήματος ἡμῶν συντομωτάτην ἀνασκόπησιν τῆς πνευματικῆς κινήσεως τῆς πρώτης εἰκοσιπενταετίας τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Διότι ἡ ἀνασκόπησις αὕτη θέλει συντελέσει εἰς τὴν διασάφησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ζητήματος.

Νέα φιλοσοφικὴ περίοδος ἀναφαίνεται ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς 20ῆς ἑκατονταετηρίδος. Καίτοι δὲ ὁ μέγας πόλεμος τοῦ 1914 παρημπόδισεν ἀρκετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συγχρόνου φιλοσοφίας, ὅμως ἀπὸ τοῦδε εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξευρεθοῦν σαφῶς χαρακτηριστικά τινα γνωρίσματα τῆς νέας φιλοσοφικῆς περιόδου, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσερχόμεθα. Ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς: Αὐξάνεται ὁσημέραι περισσότερον τὸ κῦρος τῶν βιολογικῶν ἐπιστημῶν, ἐνῷ ἀντιθέτως καταπίπτει ἡ φυσιοκρατικὴ δογματικὴ φιλοσοφία καὶ περιορίζεται ὁσημέραι περισσότερον ἡ ἐπίδρασις, τὴν ὁποίαν ἤσκει πρότερον ἡ μηχανικὴ θεωρία. Ἐκ βάθρων κλονίζεται ἡ πίστις εἰς τὴν μηχανικὴν ἑρμηνείαν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συμβαινόντων, ἥτις ἐξέβαλε τὴν ἔννοιαν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀξιολογία ἀποδίδει ἐκ νέου τὴν προσήκουσαν σημασίαν εἰς τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς καὶ εἰς τὰ τοῦ πνεύματος, ἡ δὲ νεκρώνουσα τὸν ἄνθρωπον χρησιμοθηρία ἀρχίζει νὰ καταρρέῃ. Τεκμήριον ἀψευδὲς τῆς βαθείας ταύτης ἐσωτερικῆς μεταβολῆς τοῦ συγχρόνου πνεύματος, ἤδη πρὸ τοῦ πολέμου, ἦτο ἡ ἐπάνοδος εἰς παλαιότερα ἰδεοκρατικὰ φιλοσοφικὰ συστήματα, ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ἡ ἐλπίς, ὅτι ἤθελον προκύψει νέα φιλοσοφήματα.

*) Διάλεξις γενομένη ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ Καθηγητοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν κ. Σπ. Καλιάφα.

Σπουδαῖον φαινόμενον τῆς φιλοσοφικῆς ταύτης κινήσεως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων εἶναι καὶ ἡ γένεσις νέας λογικῆς διαφερούσης κατὰ πολὺ ἀπὸ τῆς τοῦ τέλους τῆς 19ης ἑκατονταετηρίδος, ἡ ὁποία διετέλει ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ψυχολογίας. Τῆς νέας ταύτης λογικῆς κύριοι ἀντιπρόσωποι εἶναι ὁ Husserl (Phaenomenologie), ὁ A. Meinong (Gegenstandstheorie), ὀλίγον δὲ παλαιότερος τούτων ὁ Brentano. Εἰς τὴν σύγχρονον ταύτην περὶ τὴν λογικὴν κίνησιν ἀνήκουν καὶ ἡ «Ταξιλογία» τοῦ Driesch καὶ τοῦ Rehmke ἡ «θεμελιώδης ἐπιστήμη». Εἰς τὴν νέαν ταύτην πνευματικὴν κίνησιν βεβαίως ἱκανῶς συνετέλεσε καὶ ἡ σύγχρονος ψυχολογία.

Τὸ σημαντικώτατον ὅμως γεγονὸς τῆς συγχρόνου ταύτης φιλοσοφικῆς κινήσεως, φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ἀναβίωσις τῆς μεταφυσικῆς, ἡ ὁποία ἐπιτυχῶς τείνει καὶ πάλιν ν' ἀποβῇ τὸ κέντρον τῆς φιλοσοφίας. Ἡ θεωρητικὴ φυσικὴ διασείσασα ἐκ βάθρων τὴν μηχανικὴν περὶ τοῦ κόσμου θεωρίαν ἐθανάτωσε τὸν ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ τῆς γενικῆς ἐπὶ πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συμβαινόντων ἐφαρμογῆς τῆς μηχανικῆς αἰτιοκρατίας. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 19ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἡ βοτανικὴ καὶ ἡ ζῳολογία ὑπέβαλον εἰς νέαν ἀντικειμενικὴν ἔρευναν πλῆθος μέγα γεγονότων· τῆς δὲ ἐρεύνης ταύτης τὸ ἀσφαλὲς πόρισμα εἶναι ὅτι τὰ ἐνόργανα ὄντα δὲν εἶναι, καθὼς μέχρι τοῦδε ἐπιστεύετο, προϊόντα καθαρῶς φυσικοχημικά. Ἐκ τῶν δογμάτων τῆς δαρβινείου θεωρίας οὐκ ὀλίγα ἀπερρίφθησαν ὁριστικῶς. Ἀναφαίνεται δὲ ἐν τῇ μεταφυσικῇ ἡ νέα περὶ τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς θεωρία (Neovitalismus), ἡ ἐπίδρασις τῆς ὁποίας ἐπὶ πάσης ἐπιστήμης καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων πνευματικῶν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀποβαίνει πράγματι κολοσσιαία. (H. Driesch). Ὄχι ὀλίγην σπουδαιότητα ἔχει ὡσαύτως ἡ μετὰ θάρρους ἐμφάνισις τῆς ψυχολογίας τῆς θρησκείας (Oesterreich, Scheler, Scholz, Starbuk κ.λ).

Προσοχῆς δὲ ἄξιαι ἀποβαίνουσι καὶ αἱ παραψυχολογικαὶ ἔρευναι.

Τοιαύτη ἐν πάσῃ συντομίᾳ ἐκτεθειμένη εἶναι ἡ πνευματικὴ κίνησις τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἄς ἔλθωμεν δὲ τώρα εἰς τὸ κύριον ἡμῶν ζήτημα, τὴν Ἀθεΐαν, τὸ ὁποῖον θέλομεν προσπαθήσει κατ' ἀρχὰς μὲν νὰ ὁρίσωμεν, ἔπειτα δὲ θὰ ἐκθέσωμεν πρῶτον σύντομον τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ καὶ τελευταῖον, πῶς ἔχει σήμερον. Ἐν τῇ ἐκθέσει δὲ ἡμῶν ταύτῃ θὰ κάμωμεν τὸν προσήκοντα λόγον καὶ περὶ τοῦ ὑλισμοῦ ἐν γένει, ὅστις, ὡς γνωστόν, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ κύριος πατὴρ τῆς ἀθεΐας.

### Ἔννοια καὶ ἱστορία τῆς ἀθεΐας μέχρι τοῦ Χαῖκκελ. Ὑλισμός.

***Ἡ Ἀθεΐα*** ἀρνεῖται τὴν ὕπαρξιν Θεοῦ, πάσης ἐσχάτης ἑνιαίας ἀρχῆς τῆς πραγματικότητος ὑπὸ πᾶσαν αὐτῆς ἔννοιαν. Ὁ ἄθεος, κατὰ τὴν αὐστηρὰν ἔννοιαν, ἀρνεῖται κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης ἑνιαίας ἀρχῆς, ἐὰν αὕτη νοῆται ὡς ὂν προσωπικὸν αὐτοσυνείδητον. Τὸ ἀντίθετον τῆς ἀθεΐας εἶναι ἡ θεοκρατία· ἐν δὲ τῷ μέσῳ αὐτῶν κεῖται ἡ πανθεΐα.

Ἐπειδὴ αἱ περὶ τοῦ Θεοῦ παραστάσεις τῶν πολλῶν καὶ οἱ τύποι τῆς λατρείας, διὰ τῶν ὁποίων ἐκδηλοῦται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις αὐτῶν, πολλάκις ὑπὸ πολλῶν ἠμφεσβητήθησαν, ἐπιρρίπτεται διὰ τοῦτο οὐχὶ σπανίως ἡ μομφὴ τῆς ἀθεΐας καὶ κατ' ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ἄθεοι. Οὕτω λ.χ. ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων κατηγορήθησαν ὡς ἄθεοι ἀδίκως φιλόσοφοί τινες.

Ἐπὶ τῶν σοφιστῶν διημφεσβητήθη μὲν σοβαρῶς ἡ πίστις εἰς τὴν ὕπαρξιν θεῶν, ἀλλ' ὅμως ρητὴ καὶ ἀπερίφραστος ἄρνησις αὐτῶν δὲν ἐγένετο. Οὕτω λ. χ. ὁ Πρωταγόρας ὡμολόγει, ὅτι δὲν γνωρίζει, ἂν ὑπάρχουν θεοὶ ἢ μὴ διότι, ὡς ἔλεγε, πολλὰ ἐμπόδια ὑπάρχουν εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοιαύτης γνώσεως, ἡ βραχύτης δηλαδὴ τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ ἡ φυσικὴ τοῦ πράγματος σκοτεινότης («Περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰπεῖν, οὔθ' ὡς εἰσίν, οὔθ' ὡς οὐκ εἰσίν, οὔθ' ὁποῖοί τινες ἰδέαν· πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἥ τ' ἀδηλότης καὶ βραχὺς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου» (Ἀποσπ. 41). Πρῶτος δὲ ἐκ τῶν παλαιῶν ἑλλήνων φιλοσόφων, προσπαθήσας νὰ στηρίξῃ ἐπιστημονικῶς τὴν ἀθεΐαν, ἀναφέρεται ὁ εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν σχολὴν ἀνήκων Θεόδωρος ὁ ἐπικαλούμενος ἄθεος. Μετ' αὐτὸν συνετέλεσε κατὰ πολὺ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς ἀθεΐας ὁ Εὐήμερος (περὶ τὸ 300 π. Χ.), ὁ ὁποῖος καὶ μαθητὴς τοῦ Θεοδώρου λέγεται, ὅτι ὑπῆρξεν. Οὗτος ἐδίδασκεν ὅτι οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἥρωες τῆς μυθολογίας ὑπῆρξαν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἕνεκα ἐξαιρετικῶς μεγάλων πράξεων μετὰ θάνατον ἐκρίθησαν ἄξιοι θείων τιμῶν. Φιλοσοφικαὶ δὲ θεωρίαι, οἷα ἡ τοῦ Δημοκρίτου καὶ ἡ τοῦ Ἐπικούρου, δὲν ἀρνοῦνται μὲν τὴν ὕπαρξιν θεῶν, ἀλλ' αἱ περὶ αὐτῶν παραστάσεις των διαφέρουν ἀπὸ τὰς θρησκευτικὰς παραστάσεις τοῦ πλήθους. Οὕτω λ. χ. κατ' Ἐπίκουρον, αἱ τῶν πολλῶν περὶ τῶν θεῶν παραστάσεις εἶναι ψευδεῖς («ὑπολήψεις ψευδεῖς»). Διότι περιέχουν αὗται πολλά, τὰ ὁποῖα δὲν συμβιβάζονται μὲ τὴν αἰωνιότητα καὶ τὴν μακαριότητα τῶν θεῶν. Οὗτοι κατ' αὐτὸν σύγκεινται ἐκ λεπτοτάτων ἀτόμων, δὲν ἐνδιαφέρονται δὲ διόλου

περὶ τοῦ κόσμου καὶ περὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀπολαύουσιν ἀπολύτου εὐδαιμονίας, ἀπηλλαγμένοι πάσης μερίμνης («ἀλειτούργητοι»). Ὁ δὲ σοφὸς τιμᾷ καὶ λατρεύει τοὺς θεοὺς οὐχὶ ἐκ φόβου, ἀλλ' ἐκ θαυμασμοῦ. Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἄς θεωρηθοῦν ἀρκετὰ περὶ τῆς ἀθεΐας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

Ὅτι δὲ ὁλόκληρος ὁ μέσος αἰὼν ὑπῆρξεν ἀπολύτως θεοκρατικός, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐρχόμεθα εὐθὺς μετὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους εἰς τοὺς νεωτέρους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ μεγάλη καὶ ταχεῖα ἀνάπτυξις τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν ἐπέφερεν ἰσχυρότατον κλονισμὸν εἰς τὴν πίστιν εἰς τὴν ὕπαρξιν Θεοῦ.

Τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν ἀθεΐαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους γίνεται διὰ τῆς ἀρνήσεως τῆς θείας προνοίας (Deismus), τῆς ὁποίας ἀντιπρόσωποι ὑπῆρξαν κυρίως οἱ ἑξῆς: Tolland (1670), Schaftesboury, Rousseau, Mendelssohn κλ. Τὸ ἀμέσως δὲ προσεχὲς βῆμα πρὸς τὴν ἀθεΐαν ἐγένετο διὰ τῆς πανθεΐας.

Αὐτὴ δὲ αὕτη ἡ ρητὴ ἀθεΐα εἶναι προϊὸν τοῦ 18ου καὶ δὴ τοῦ 19ου αἰῶνος. Οἱ ἄκροι ὑλισταὶ τοῦ 18ου αἰῶνος ἦσαν συγχρόνως καὶ ἄθεοι.

Οὐδέποτε ὅμως ἄλλοτε ἐν τῇ καθ' ὅλου ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος ἀνεφάνη ἡ ἀθεΐα ἰσχυροτέρα ἢ ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τῆς 19ης ἑκατονταετηρίδος. Κυρίως μὲν καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ θεωρία τοῦ ὑλισμοῦ, ἔπειτα δὲ καὶ ἡ δαρβίνιος θεωρία, ἡ θετικὴ φιλοσοφία (Positivismus), ἡ ἀπαισιόδοξος φιλοσοφία τοῦ Σοπεγχάουερ εἶναι τὰ κύρια αἴτια τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀθεΐας, ἡ ὁποία κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας τῆς 19ης ἑκατονταετηρίδος ἀποβαίνει ἁπανταχοῦ τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος, πρὸ πάντων δὲ ἐν Γερμανίᾳ, μία τῶν ἰσχυροτάτων πνευματικῶν κινήσεων. Παρὰ Νίτσε, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ γλαφυροῦ ὕφους τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς ἀθεΐας, αὕτη εἶναι δύναμις κυριαρχοῦσα· «ὁ Θεὸς εἶναι νεκρός», λέγει οὗτος. 'Αλλ' ἡ θεωρία τοῦ ὑλισμοῦ, ὡς προείπομεν, εἶναι ἡ κυρία τροφὸς τῆς ἀθεΐας. Ὁ ὑλισμός, ἀρνούμενος τὴν ὕπαρξιν παντὸς οἱουδήποτε σκοποῦ εἰς τὰ συμβαίνοντα ἐν τῷ κόσμῳ, ἀποφαίνεται, ὅτι ἐν παντὶ κρατεῖ ἀπόλυτος μηχανικὴ αἰτιοκρατία (Mechanismus—Determinismus). Παρὰ τοῖς ὑλισταῖς μόνη ἀπολύτως ἄρχουσα δύναμις εἶναι ὁ αἰώνιος, ἀμετάβλητος, σιδηροῦς νόμος, ὃν ἀνευρίσκομεν καὶ παρὰ Spinoza, ὅστις ὅμως προσθέτει τὸ «sive Deus», ὅπερ ἀπορρίπτει ὁ ὑλισμός. 'Αναφαίνεται καὶ πάλιν τελευτῶντος τοῦ 19ου αἰῶνος ἡ ρῆσις «tres medici duo athei» (ἤτοι τρεῖς ἰατροί, οἱ δύο ἄθεοι). Πρὸ πάντων δὲ ἰατροὶ καὶ φυσιολόγοι ἀναπτύσσουν ἀθεΐζουσαν φιλοσοφίαν. Ἡ ζωὴ χάνει πᾶν ἴχνος ρωμαντισμοῦ παρὰ τοῖς ὑλισταῖς καὶ ἀνάγεται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν μηχανικὴν τῆς ὕλης ἐναλλαγὴν (π.χ. παρὰ Moleschott ἐν τῷ συγγράμματι «Kreislauf des Lebens»). Τοιουτοτρόπως πᾶσα πνοὴ θεοκρατίας ἐκ τῶν προτέρων καταπιέζεται διότι ἁπλῆ ὕλη εἶναι τὸ νεκρότατον καὶ τὸ ἀθεώτατον, τὸ ὁποῖον δύναταί τις νὰ φαντασθῇ ὡς ὑπάρχον. 'Ενῷ δὲ ἐν τῇ πραγματικότητι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἀποκτῶν τὴν συνείδησιν ὅτι δὲν εἶναι ὄν τι ἁπλῶς καὶ τυχαίως ζῶν, ἀλλ' ὅ ι ζῇ τὴν ὑψίστην τοῦ βίου μορφήν, βίον δηλαδὴ πνευματικόν, δὲν δύναταί ποτε νὰ ἱκανοποιῆται καὶ ν'ἀνακουφίζηται μὲ τὴν θεωρίαν ταύτην, ὅτι δηλαδὴ ἡ ζωὴ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἁπλῆ μηχανικὴ τῆς ὕλης ἐναλλαγή, ἐνῷ ὁ πραγματικὸς (οὐχὶ ὁ φανταστικὸς) ἄνθρωπος ἀναγκάζεται νὰ πείθηται περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ ὄντος νοοῦντος σύμφωνα μὲ σκοπούς, βουλομένου καὶ πράττοντος κατ' αὐτούς, δηλαδὴ Θεοῦ, ἢ τοὐλάχιστον περὶ αἰτίας τινὸς τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ζωῆς, ἴσως μὲν μὴ αὐτοσυνειδήτου, δυναμένης ὅμως νὰ παράγῃ νοῦν συνειδητόν, (ἐνδελεχείας), οἱ ὑλισταὶ τοὐναντίον ἀρνοῦνται πάντα ταῦτα. Δύο ὑλισταί, ὁ Moleschoft καὶ ὁ Büchner, πρὸ παντὸς δὲ ὁ δεύτερος, διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν, πολλάκις ἐκδοθέντων, τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἀποβῇ ὁ ὑλισμὸς τρόπον τινὰ ἡ λαϊκὴ φιλοσοφία κατὰ τὴν 19ην ἑκατ. Τὸ βιβλίον τοῦ Λ. Βύχνερ (Büchner) «Δύναμις καὶ ὕλη» μεταφράζεται ἐκ τῆς γερμανικῆς εἰς πλείστας γλώσσας καὶ πολλὰς ἐκδόσεις. 'Αλλ', ὡς προείπομεν, καὶ τὰ φιλοσοφήματα τῆς θετικῆς καὶ τῆς ἀνελικτικῆς φιλοσοφίας (Mill, Spencer, Guyau, Comte, Mach, Feuerbach, Dühring κ.ἄ.) παρέχουν τροφὴν εἰς τὴν μηχανικὴν θεωρίαν καὶ τὴν ἀθεΐαν. (Ἕπεται συνέχεια)

---

## Η ΚΡΙΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΣΤ'

Ὁ γνωστὸς κήρυξ τοῦ κομμουνισμοῦ, ὀπαδὸς τοῦ ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ κ. *Ἰ. Κορδᾶτος*, παραδέχεται ***οἰκονομικὴν κρίσιν***, τὴν ὁποίαν ἐγέννησε παρ' ἡμῖν ὁ εὐρωπαϊκὸς πόλεμος καὶ ἡ μικρασιατικὴ ἐκστρατεία. Περὶ τὴν οἰκονομικὴν δὲ ταύτην κρίσιν βλέπει πλεκόμενα καὶ ἐξελισσόμενα τὰ προβλήματα τοῦ τόπου μας. Ὑπερεκατὸν χιλιάδες ἔφεδροι μετὰ πολέμους δεκαετεῖς «δὲν ἔχουν, λέγει, τὰ μέσα νὰ ἐργασθοῦν εἰς τὰ χωρία των παραγωγικῶς», τὸ 1]3 δὲ τῶν προσφύγων συσσωρευθὲν εἰς τὰς πόλεις ζῇ βίον παρασιτικόν, καὶ οὕτω, ἐνῷ ἐνισχύει τὴν ἐργατι-

κὴν ἀνεργίαν, ἐπιδεινώνει τὴν θέσιν καὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν. Ἡ πηγὴ ὅλων τῶν ἀνωμαλιῶν δέον νὰ ἀναζητηθῇ κατ' αὐτόν, εἰς τὴν κεφαλαιοκρατίαν, ἤτοι εἰς τὴν προσπάθειάν της νὰ ἐπιρρίψῃ τὰ βάρη τοῦ πολέμου καὶ τῆς μικρασιατικῆς καταστροφῆς εἰς τὸν ἐργαζόμενον λαόν. Ἐφ' ὅσον δὲ παρ' ἡμῖν ἐκράτει καὶ κρατεῖ ἀκόμη ἡ ἀστικὴ τάξις, οὔτε εἴχομεν, λέγει, οὔτε ἔχομεν πολιτισμόν, ἤτοι φιλοσοφίαν, τέχνην, δίκαιον κλ. Διότι κατὰ μὲν τὸ παρελθὸν ἡ συνεπείᾳ τῶν ἀγώνων τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ὑποστᾶσα οἰκονομικὴν κρίσιν ἀστικὴ τάξις ἠναγκάσθη τὸ μὲν νὰ συνθηκολογήσῃ μὲ τὰ φεουδαρχικὰ—ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα, τὸ δὲ νὰ ὑποστῇ τὴν κατ' ἐξοχὴν ἀντιδραστικὴν εἰς περιεχόμενον ἐπιρροὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Οὕτω δέ, ἀντὶ νὰ κτυπήσῃ τὸν κλῆρον καὶ νὰ ἐξοντώσῃ τὸν «κοτζαμπαδισμόν», συνεμάχησε, λέγει, μετ' ἀμφοτέρων, ἐκ τῆς συμμαχίας δὲ ταύτης προῆλθεν ὁ συμφέρων εἰς τὴν κυβερνῶσαν τάξιν πολιτισμός, ἐξ οὗ ἡ μονόπλευρος κατεύθυνσίς του πρὸς τὴν μεγάλην Ἰδέαν. Ἐὰν ἠκολουθεῖτο πολιτικὴ ἀπελευθερωτικὴ καὶ κατακτητική, θὰ εἴχομεν «κάποιον πολιτισμόν». Σήμερον ὅμως διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους πολιτισμὸν δὲν ἔχομεν· ἀπόδειξις δὲ εἶναι, κατ' αὐτόν, ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τῆς κρατούσης τάξεως, ἡ ὁποία ἐξυπηρετεῖ τὰ ἴδια συμφέροντα, συμμαχοῦσα πρὸς πᾶν ἀντιδραστικὸν στοιχεῖον καὶ σήμερον. Τούτου οὕτως ἔχοντος, ὁ κ. Κ. φρονεῖ ὅτι ***ὁ πολιτισμὸς θὰ δημιουργηθῇ ἐκ τῶν κάτω***· ἐκ τῶν στρωμάτων τῶν λαϊκῶν θὰ προέλθουν οἱ νέοι ἐπιστήμονες, καλλιτέχναι, δημιουργοί. Ἐὰν δηλ. οἱ ἀγρόται καὶ οἱ ἐργάται γίνουν κύριοι τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας θὰ ἐπέλθῃ, κατ' αὐτόν, ἡ ἄνθησις τοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ σοσιαλιστὴς κ. ***Ἀ. Σίδερης*** παραδέχεται γενικὴν τὴν κρίσιν, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει ὡς κρίσιν τοῦ συγχρόνου παγκοσμίου εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀστοκρατίας καὶ τῆς δημοκρατίας. ***Ἡ κρίσις*** δ' αὕτη εἶνε—κατ' αὐτὸν—κυρίως ***ἐθνικοοικονομικὴ*** (ἐθνικῆς οἰκονομίας, πολιτικοῦ βίου) ἐπεκτεινομένη καὶ εἰς τὰς φιλοσοφικὰς καὶ ἠθικὰς βάσεις, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθησαν μέχρι τοῦδε αἱ οἰκονομικαὶ ἰδέαι, αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ καὶ τὰ κοινωνικὰ δόγματα. Ἡ κρίσις αὕτη εἶναι βαθεῖα καὶ μακρα. Τεκμήρια δ' αὐτῆς εἶνε, λέγει, ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν λαῶν, ἡ σχεδὸν μόνιμος ἀνεργία μεγάλων μαζῶν ἐν Εὐρώπῃ, ἡ ὀξυνομένη οἰκονομικὴ μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν ἀντίθεσις ἕνεκα τῆς σωβινιστικῆς πολιτικῆς τῆς οἰκονομικῆς αὐταρκείας, τὰ προστατευτικὰ συστήματα, ἡ ἐν λόγοις μὲν εἰρήνη καὶ δημοκρατία, ἐν ἔργοις δὲ ὑποδούλωσις τῶν οἰκονομικῶν ἀντιθέσεων, ὁ φασισμὸς ὡς παράφρων ἀπόπειρα κεφαλαιοκρατικῆς συγκεντρώσεως κτλ. Τεκμήρια δὲ τῆς ἐθνικῆς κρίσεως φρονεῖ ὅτι εἶναι ἡ μετὰ τὸν πόλεμον ὑποσκέλισις παντὸς πολιτικοῦ φραγμοῦ, ἡ κατάλυσις παντὸς πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ προσχήματος, τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν, τῶν προσωπικῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου τῆς αὐτοκυριαρχίας τῶν λαῶν, τῆς ἐθνικῆς τιμῆς κλ.

Ἡ αἰτία τῆς ἐκρήξεως ταύτης ὑπῆρξε, κατ' αὐτόν, ὁ τελευταῖος πόλεμος, ὁ ἀπὸ πάσης ἐπόψεως ἀγριώτερος καὶ ὀλεθριώτερος πάντων τῶν πολέμων. Ὁ πόλεμος οὗτος ἐπηρέασε πάντας τοὺς λαούς, εἰς μεγαλειτέραν ὅμως ἠθικὴν καὶ ἰδεολογικὴν ἀναστάτωσιν περιῆλθον ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν εἶχον, λέγει, ἰδικόν των πολιτισμόν, ὅσοι ἦσαν νεήλυδες εἰς τὸν σύγχρονον πολιτισμόν. Ἐν τῇ δίνῃ τῶν βαλκανικῶν πολέμων εὑρίσκει ὅτι ἀπαράσκευος ἡ Ἑλλὰς ἐδιπλασιάσθη· μετὰ τὴν ἐμπλοκὴν της ὅμως εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ἀνεφάνησαν εἰς τὴν κονίστραν «ὅλα τὰ καθυστερημένα, λέγει, στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν τὴν περίοδον τῶν δεινῶν: τῆς πολιτικῆς προσωπολατρείας, τῆς ἐθνικῆς ὑποκρισίας, τῆς αὐξήσεως τῶν οἰκονομικῶν βαρῶν κυρίως διὰ τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν» κλ. Ὁ συνδυασμὸς τῆς ἀπληστίας τῆς κεφαλαιοκρατίας, ἥτις τὴν νέαν ἐν Ἑλλάδι περίοδον ταύτην παρουσίαζε, κατ' αὐτόν, ὡς ἴδιον κέρδος καὶ κτῆμα, μετὰ τῆς στρατοκρατικῆς φιλοδοξίας, ἐνεφάνισαν τὰς θυσίας τῶν λαϊκῶν τάξεων ὡς ἀκάρπους, ὅταν δ' ἐπῆλθεν ἡ μικρασιατικὴ καταστροφὴ οὐ μόνον τὰ οἰκονομικὰ τῆς χώρας ἀπετελματώθησαν, ἀλλὰ καὶ ἡ νομιμότης καὶ ἡ ἰδέα τοῦ δικαίου ἐφυγαδεύθη πρὸ τῆς κυριαρχίας τῆς κεφαλαιοκρατικῆς ὀλιγαρχίας.

Ἐκ τῆς κρίσεως ταύτης, λέγει, δὲν θὰ ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξέλθωμεν ἐφ' ὅσον ἡ Εὐρώπη ἐννοεῖ νὰ χρησιμοποιῇ τὰ μικρὰ βαλκανικὰ κράτη διὰ τοὺς ἰμπεριαλιστικούς της σκοπούς. Μόνον μία κατ' ἀρχὰς δημοκρατικὴ συνεργασία τῶν βαλκανικῶν κρατῶν, καὶ ἔπειτα ἡ σύμπηξις ***βαλκανικῆς ὁμοσπονδίας*** θὰ σώσῃ, κατ' αὐτόν, τὴν κατάστασιν. Διότι διὰ τοῦ τρόπου τούτου φρονεῖ ὅτι θὰ ἐπήρχετο πρῶτον μὲν ἡ εἰς τὸ ἐλάχιστον μείωσις τῶν στρατιωτικῶν βαρῶν, δεύτερον ἡ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῶν δημοσίων χρεῶν, ἔπειτα ἡ παγίωσις κοινῆς διαβαλκανικῆς οἰκονομίας καὶ ἀγορᾶς. Εἰς τὴν ὁμοσπονδίαν ὅμως ταύτην ἄγει, λέγει, μόνον πνεῦμα ἀντιαστικόν, ἤτοι θὰ ἐπιτύχῃ αὕτη μόνον διὰ λαϊκῶν κυβερνήσεων, ἐκ τῶν ἀγροτικῶν μικροαστικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων λαμβανομένων. Μόνον τοιαῦται κυβερνήσεις θὰ δυ-

νηθοῦν, κατ' αὐτόν, καὶ τὴν στρατοκρατίαν νὰ πατάξουν, καὶ τὴν προνομιακὴν θέσιν τοῦ κεφαλαίου νὰ περιορίσουν, καὶ τὴν φορολογίαν νὰ ρυθμίσουν δικαίως, καὶ τὴν δικαιοσύνην νὰ καταστήσουν πραγματικὸν στοιχεῖον μορφώσεως. Μόνον δι' αὐτῆς τῆς ὁδοῦ νομίζει ὅτι θ' ἀποσοβηθῇ ἡ σημερινὴ κρίσις.

---

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

| | Ἡμερομηνία | Κυριακαὶ Εὐαγγελίων | Κυριακαὶ Ἀποστόλων | Εωθινά | Ἦχοι |
|---|---|---|---|---|---|
| ΑΠΡΙΛΙΟΣ | 3 | Κυριακὴ Δ΄ τῶν Νηστειῶν | Κυριακὴ Δ΄ τῶν Νηστειῶν | Η΄ | πλ. δ΄ |
| | 10 | » Ε΄ Νηστειῶν | » Ε΄ Νηστειῶν | Θ΄ | α΄ |
| | 17 | » τῶν Βαΐων | » τῶν Βαΐων | — | — |
| | 24 | **Α΄ ΠΑΣΧΑ** | **Α΄ ΠΑΣΧΑ** | — | — |

# ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

### *Ἰδεῶν πόλεμος.*

*Ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνὰ τὰς τάξεις τῆς σπουδαζούσης νεολαίας διαδιδομένης καὶ παρ' ἡμῖν κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας λίαν ὀρθῶς ὁ Καθηγητὴς κ. Ν. Ι. Λούβαρης ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ «Ὁ Κομμουνισμὸς ὡς θρησκεία» ἀποδοκιμάζων τὴν διὰ τῆς βίας κατ' αὐτῆς ἀντίδρασιν, εἰσηγεῖται τὴν διὰ τῆς διδασκαλίας διαφώτισιν τῶν πλανωμένων. Εἶνε ψυχολογικὸν ἀξίωμα καὶ τῆς ἱστορικῆς πείρας δίδαγμα, ὅτι αἱ ἰδέαι δὲν ἐξαλείφονται διὰ τῆς ὑλικῆς βίας. Πᾶσα ἰδεολογία ἀποτελεῖ ἴδιον σύστημα λογικῶν καὶ ψυχολογικῶν δεδομένων — ἀδιάφορον ἂν ὀρθῶν ἢ ἐσφαλμένων—, τὰ δὲ δεδομένα ταῦτα δὲν ἐγκαταλιμπάνονται διὰ μέσων ξένων πρὸς τὴν φύσιν των. Ἡ ἄσκησις ὑλικῆς πιέσεως, ἡ βιαία δηλ. καταδίωξις μιᾶς ἰδεολογίας, ἡ ὁποία ἀνήχθη αὐτόχρημα εἰς θρησκείαν μὲ τὸν παρομαρτοῦντα εἰς τὰς ἀπαρχὰς αὐτῆς ἐνθουσιασμόν, ἄγει εἰς τὴν πεποίθησιν περὶ τῆς ἀδυναμίας τοῦ ἀντιπάλου, καί, ἑπομένως, εἰς ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα τῶν ἐπιδιωκομένων ἀποτελέσματα. Αἱ ἰδέαι ὑποχωροῦν μόνον εἰς τὰς ἰσχυροτέρας καὶ βιοσιμωτέρας ἰδέας καὶ νικῶνται καὶ ἐκτοπίζονται ὑπὸ ἰδεῶν μόνον. Ἀπαιτεῖται, λοιπόν, εὐρεῖα διαφώτισις τῆς νεολαίας διὰ καταλλήλου διδασκαλίας. Εὐτυχῶς ἡ κομμουνιστικὴ ἰδεολογία εἶνε ἀπὸ τόσων πλευρῶν ἀσθενὴς καὶ ἐλέγχεται τόσον εὐκόλως ἀσύστατος, ὥστε μία συστηματική, φωτεινὴ καὶ παμμερὴς ἀνάπτυξις τῆς φύσεώς της, τῶν αἰτίων καὶ τῶν τρωτῶν της εἰς πάντα τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους νὰ φέρῃ τὸν ἐπιδιωκόμενον οὐσιαστικὸν καὶ μόνιμον ἀντιπερισπασμόν.*

### *Πότερος πλανᾶται;*

*Γυνὴ ἰατρός, μακρὸν περὶ μητρότητος ἄρθρον δημοσιεύσασα, λαμαρκίζουσα ἅμα καὶ δαρβινίζουσα ἐν αὐτῷ ἐν οἷς φθέγγεται περὶ τοῦ «ποιοῦ» τοῦ ἀνθρώπου, σπαθίζει ἅμα καὶ πρὸς τὸ μέρος τῶν θρησκειῶν, αἵτινες, κατ' αὐτήν, ἀπέτυχον ὡς μὴ σεβασθεῖσαι τοὺς βιολογικοὺς νόμους τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ τῆς διαιωνίσεως. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διδάσκει ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τὰς φοιτητρίας, ὅτι ἡ γυνή, ἂν ζήσῃ καλογερίστικα, γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματα· δὲν παραβαίνει κανεὶς ἀτιμωρητεὶ τοὺς φυσικοὺς νόμους: νευροπάθεια, ὑστερία καὶ τὰ παρόμοια τὴν περιμένουν...». Πρὸ πολλοῦ ὅμως καιροῦ ἀνεγνώσαμεν παραίνεσιν πρὸς τοὺς νέους ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑγείαν των ἐν φυλλαδίῳ συντεταγμένῳ ὑπὸ διαπρεποῦς καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ὑποστηρίζοντος τὴν ἀντίθετον ἔποψιν, τὴν ὁποίαν ἠκούσαμεν ἀναπτυσσομένην καὶ ὑποστηριζομένην ἐπιστημονικῶς καὶ ὑπὸ ἄλλων ἰατρῶν. Ἡ ἀνεπιστημοσύνη ἆρά γε παρεμβαίνει εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ σπουδαιότατον, ἢ ἡ τοσοῦτον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀφηνιάσασα γυναικεία ἀποχαλίνωσις;*

### *Ἡ τελευταία;*

*Θόρυβος πολὺς εἶχεν ἐγερθῇ οὐχὶ πρὸ πολλοῦ διὰ μίαν κινηματογραφικὴν ταινίαν τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας, ὑπεβλήθη αὕτη εἰς ἐπιτροπὴν καὶ κριθεῖσα ἐπιλήψιμος ἀπηγορεύθη, ἔπειτα ἐκρίθη ὑπὸ ἄλλης ἐπιτροπῆς, καὶ ἐπετράπη. Πρὸ ἱκανοῦ χρόνου μέτρα ἐλήφθησαν διὰ τὴν μὴ φοίτησιν τῶν ἀνηλίκων εἰς τοὺς κινηματογράφους, διεσαλπίσθησαν εἰς τὸν τύπον, καὶ κατόπιν ἐλησμονήθησαν. Κατ' αὐτὰς ἐπιτροπὴ καὶ αὖθις συνεστήθη ἵνα ἀποφανθῇ περὶ ἄλλης κινηματογραφικῆς ταινίας δυσφημούσης τὴν χώραν μας, καὶ ἐνῷ ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἦτο κατηγανακτημένος, τὰ δὲ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξεφράσθησαν κατὰ τῆς ταινίας, μόνος ὁ ἐκ τῶν μελῶν ταύτης εἰσαγγελεὺς δὲν εὕρισκε τὸν λόγον τῆς ὕβρεως. Ἤδη ἀνηγγέλθη καταρτισμὸς νέας Ἐπιτροπῆς καὶ νέα μέτρα ἠγγέλθησαν περὶ τῶν ἀνηλίκων, τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων των. Δὲν ἐφανταζόμεθα ὅτι εἶνε τόσον δύσκολον νὰ προστατεύσῃ ἡ πατρίς μας καὶ τὴν παροῦσαν κοινωνίαν, καὶ τὴν μέλλουσαν γενεάν, καὶ αὐτὴν τὴν τιμήν της.*

### *Τί γίνεται ἀλλαχοῦ.*

*Ἐντὸς ὀλίγου καταφθάνει εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὅπως κομίσῃ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἑαυτοῦ Ἐκκλησίας ὁ προθιεράρχης τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδόξου αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας σεβ. μητροπολίτης Διονύσιος. Ἡ Α.Σ., καίτοι ἀρχηγὸς Ἐκκλησίας μιᾶς μειονότητος ἐν τῇ πολωνικῇ ἐπικρατείᾳ, οὐ μόνον ἀνέλαβε τὸ κατὰ ἀνατολὰς ταξείδιον τοῦτο εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν*

*τῇ ἐγκρίσει καὶ ἐπιδοκιμασίᾳ τῆς πολωνικῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ περιβάλλεται ὑπ' αὐτῆς καθ' ἅπασαν τὴν διὰ τῆς 'Ανατολῆς διαδρομήν του δι' ἐνδείξεων ἐξαιρετικῶν τιμῶν καὶ περιποιήσεων τῆς Κυβερνήσεώς του, ἥτις διέταξε, τιμῆς ἕνεκεν, νὰ τὸν συνοδεύσωσι καὶ δύο ἀνώτεροι πολιτικοὶ τὸν Κράτους ὑπάλληλοι, εἰς ἐπίσημον ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς συνοδείας του.*

*Αὐτὰ γίνονται ἀλλαχοῦ...*

***Νιούτων.***

*'Επὶ τῇ συμπληρώσει ἐφέτος δύο ἑκατονταετηρίδων ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ διασήμου μαθηματικοῦ καὶ φυσικοῦ* Newton *(† 20 Μαρτ. 1727) ἐδημοσιεύθησαν ἄρθρα ὑπὸ εἰδικῶν ἐξαίροντα τὰς κολοσσιαίας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας ἡ μεγάλη αὐτοῦ διάνοια προσέφερεν εἰς τὴν ὀπτικὴν ἐπιστήμην, εἰς τὴν μηχανικὴν τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νόμου τῆς παγκοσμίας ἕλξεως, καὶ εἰς ἄλλους φυσιογνωστικοὺς κλάδους. Ἄς σημειώσωμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα ὅ,τι ὑπὸ τῶν ὑμνητῶν του παρελείφθη λησμονηθέν: ὅτι ὁ Νιούτων ἦτο ὄχι μόνον ἁπλῶς μαθηματικός, ἀλλὰ μαθηματικὸς - φιλόσοφος, διὰ τῆς θρησκευτικότητός του ἐμφανιζόμενος ὡς ἐν τῶν κλασικωτέρων τεκμηρίων τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ του συμβιβασμοῦ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς θρησκείας. Ὁ Νιούτων, παρὰ τὴν μεγαλοφυΐαν του, ἤ, μᾶλλον, ἀκριβῶς διότι ἦτο μεγάλη ἐπιστημονικὴ διάνοια καὶ ἀκραιφνέστατος ἐπιστήμων, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἀληθὴς χριστιανός. Δὲν ὑπῆρξεν ὁ μόνος θρησκεύων ἐπιστήμων. 'Αλλὰ καὶ μόνος ἂν ἦτο, τὸ μεγαλεῖόν του θὰ ἤρκει ἵνα ἐλέγχῃ εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκείνους ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν μηδαμινοτήτων, οἱ ὁποῖοι, ἐξ ὀνόματος τάχα τῆς ἐπιστήμης, ἐπαγγέλλονται τοὺς ἀθέους.*

# ΧΡΟΝΙΚΑ

## ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λευκάδος καὶ 'Ιθάκης κ. Δανιὴλ ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὴν ἀπὸ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ 'Ιθάκης κανονικὴν παραίτησιν αὐτοῦ διὰ λόγους ὑγείας. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποδεχθεῖσα μετὰ λύπης τὴν παραίτησιν ταύτην ἐξέφρασε πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην πρώην Λευκάδος καὶ 'Ιθάκης τὴν εὐαρέσκειαν τῆς 'Εκκλησίας ἐπὶ ταῖς πρὸς αὐτὴν ὑπηρεσίαις του. Τοποτηρητὴς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ 'Ιθάκης διωρίσθη ὁ ἀρχιμανδρίτης Θεοφάνης Κατωπόδης.

—Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος δι' ἐγγράφου αὐτῆς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ἐζήτησεν ὅπως διὰ νομοθετικοῦ μέτρου ἐπεκταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ περὶ ἐνοριῶν καὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων νόμου εἰς τὰς νέας χώρας καὶ εἰς τὴν Ἑπτάνησον.

—Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Δευτέρας ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος ἀνεκοίνωσεν ὅτι μετά τινας ἡμέρας θὰ ἐπισκεφθῇ τὰς 'Αθήνας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Διονύσιος, Πρόεδρος τῆς ἐν Πολωνίᾳ νεοσυστάτου Αὐτοκεφάλου 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας, προερχόμενος ἐκ ΚΠόλεως.

—Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας κ. 'Αργυροῦ ἐπεσκέφθη τὸν Παν. Πατριάρχην πρώην ΚΠόλεως Κωνσταντῖνον.

—Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ 21ῃ τρέχοντος μηνὸς προσκλήσει τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου συνεκροτήθη ἐν τῇ 'Αρχιεπισκοπῇ πολυαριθμοτάτη Γενικὴ Συνέλευσις τῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων 'Ενοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς, καθ' ἣν συνῳδὰ τῷ 32. ἄρθ. τοῦ Καταστατικοῦ ἐγένετο ἡ σχετικὴ λογοδοσία τοῦ λήξαντος ἔτους 1926. Κατὰ τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν διὰ τοῦ ὀβολοῦ τῶν φιλανθρώπων διετέθη ὑπὲρ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον δραχμῶν ὑπό τε τοῦ Κεντρικοῦ καὶ τῶν 'Ενοριακῶν Ταμείων πρὸς συντήρησιν καὶ ἀνακούφισιν χιλιάδων πτωχῶν, πρὸς περίθαλψιν ἀσθενῶν καὶ ὀρφανῶν, πρὸς ἀποφυλάκισιν τῶν διὰ χρέη κρατουμένων, πρὸς βοήθειαν ἀπόρων μαθητῶν καὶ φοιτητῶν καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἱδρυμάτων τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς, ἐν οἷς μορφοῦνται καὶ περιθάλπονται περὶ τὰ 300 ὀρφανὰ ἄρρενα καὶ θήλεα.

— Μετ' ἐξαιρετικῆς λαμπρότητος ἐτελέσθη χθὲς 25ην Μαρτίου ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἡ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐθνικῆς παλλιγγενεσίας δοξολογία καὶ ἐν τῇ Πρωτευούσῃ καὶ ἐν ταῖς 'Επαρχίαις ἰδίᾳ δ' ἐν Τήνῳ ὅπου ἄπειρον συνέρρευσε πλῆθος εὐσεβῶν προσκυνητῶν. Μετὰ μεσημβρίαν δὲ ἐν τῇ πανηγυρικῇ συνεδρίᾳ τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος ὡμίλησε περὶ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς ΚΠόλεως 'Ακαδημιῶν, τῆς Πατριαρχικῆς ΚΠόλεως, τῆς 'Αθωνιάδος καὶ τῆς Πατμιάδος.

## ΕΚΚΛΗΣΣΙΑ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

'Ηγγέλθη ἐκ Κων)πόλεως ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ μητροπ. Χαλκηδόνος Νικολάου, οὐχὶ πρὸ πολλοῦ μετατεθέντος εἰς τὴν μητρόπολιν ταύτην εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀειμνήστου Χαλκηδόνος 'Ιωακείμ.

## ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ διεύθυνσις τῶν πατριαρχικῶν περιοδικῶν «'Εκκλησ. Φάρου» καὶ «Πανταίνου» ἀνετέθη εἰς τὸν κ.

Μιχαὴλ Γαλανόν, ὅστις ἀφικόμενος εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀνέλαβεν ἤδη τὰ καθήκοντά του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Συνεπείᾳ ἐπιστολῆς τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων πρὸς τὴν ἐν Πολωνίᾳ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν περὶ βοηθείας ὑλικῆς τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε ὅπως ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου κανονισθῇ περιφορὰ δίσκου ἅπαξ τοῦ ἔτους ἐν τοῖς ναοῖς κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων. Πρὸ τῆς περιφορᾶς δίσκου θὰ ἀναγινώσκηται εἰς ἐπήκοον τοῦ ἐκκλησιάσματος ἐπὶ τούτῳ συντεταγμένη συνοδικὴ ἔκκλησις.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας Πίος ΙΒ΄ ἐν συνεδριάσει τοῦ μυστικοῦ Κονσιστορίου τῇ 20 Δεκεμβρίου 1926 ἐξεφώνησε λόγον «Misericordia Domini» περὶ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1926 ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς τοῦ Βατικανοῦ. Ἀνέφερε τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ἀνακηρύξεις νέων ἁγίων, αἱ ὁποῖαι ἐνέπλησαν ὑπερηφανείας καὶ χαρᾶς Αἰθίοπας, Συρίους, Τυρολούς, Γερμανούς, Ἰταλούς, Γάλλους καὶ Ἱσπανοὺς συμπατριώτας τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων, ὁμολογητῶν καὶ παρθένων. «Κατατάσσοντες αὐτοὺς ἐπισήμως μεταξὺ τῶν ἁγίων—εἶπεν—ὄχι μόνον ἐδίδομεν πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νέους προστάτας καὶ ἰσχυροὺς μεσίτας παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλὰ καὶ ἐπροτείνομεν τὴν μίμησίν των εἰς τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο εἶδος τῆς ζωῆς προβάλλονται τέλεια πρότυπα χριστιανικῶν ἀρετῶν». Ὡμίλησεν ἀκολούθως περὶ τοῦ «Διεθνοῦς εὐχαριστιακοῦ Συνεδρίου» τοῦ Σικάγου, περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἁγ. Φραγκίσκου τῆς Ἀσσίζης καὶ περὶ τῆς χειροτονίας ἓξ ἰθαγενῶν κινέζων ἐπισκόπων, τὴν ὁποίαν ἐχαρακτήρισεν ὡς γεγονὸς «τόσω εὐτυχὲς διὰ τοὺς καρπούς του, ὅσον καὶ ἐξαιρετικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἐκτάκτου σπουδαιότητος διά τε τὸν λαὸν τῆς Κίνας καὶ διὰ τὸν ὅλον καθολικισμόν», ἐπωφελήθη δὲ τῆς εὐκαιρίας ὁ Πάπας ὅπως ἐκφράσῃ τὴν πλήρη αὐτοῦ εὐαρέστησιν καὶ τοὺς ἐπαίνους πρὸς τοὺς ἱεροποστόλους, εἰς τὰς θυσίας τῶν ὁποίων ὀφείλονται τοιαῦται ἐπιτυχίαι. Ἔκαμε λόγον ἔπειτα περὶ τοῦ ἐν Μεξικῷ διωγμοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ περὶ τῆς ἐν Γαλλίᾳ καταστάσεως καὶ τῶν τελευταίων ἐκκλησιαστικῶν ἐκεῖ ζητημάτων καὶ εἰδικώτερον περὶ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ φασιστικῆς κινήσεως, τὴν ὁποίαν ἐθεώρησεν ὡς «σωτηρίαν τῆς πατρίδος καὶ κοινὸν ἀγαθόν», εἶδεν ὅμως μετὰ λύπης ὅτι δὲν ἐτήρησαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ φασισμοῦ τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καθιδρύματα σέβας. Μεθ' ὃ ἀπεκήρυξε δύο νέους καρδιναλίους, τὸν ἐν Πολωνίᾳ ἀποστολικὸν νούντσιον τιτουλάριον ἀρχιεπίσκοπον Ἐφέσου Lauri καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον Τουρίνου Gamba.

—Ἐδημοσιεύθησαν ἐσχάτως αἱ ἑπόμεναι ἱστορικαὶ πληροφορίαι περὶ τῆς ἔναντι τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων στάσεως τῆς Ἐκκλησίας: Ὁ πρῶτος γαλλικὸς νόμος περὶ τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως ἐψηφίσθη τῇ 16 Νοεμβρίου 1814 ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως, ἥτις ἀνῆκεν εἰς τὸ καθολικὸν κόμμα. Ὁ πρῶτος νόμος περὶ τῆς προστασίας τῆς ἐργασίας τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων ἐψηφίσθη τῇ 22 Μαρτίου 1844 χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τριῶν καθολικῶν. Τῷ 1857 ὁ Δανιὴλ Le graud, καθολικός, ἔρριψε πρῶτος τὴν ἰδέαν τῆς διεθνοῦς ἐργατικῆς νομοθεσίας. Ἡ πρώτη πιστωτικὴ ἑταιρεία ἱδρύθη ἐν Polihuy τῷ 1880 ὑπὸ τοῦ καθολικοῦ κ. Milcent. Οἱ πρῶτοι κηπουροὶ ἐργάται ὠργανώθησαν ἐν Seban τῷ 1891, ὑπὸ τῆς κατολικῆς κ. Hezvieu καὶ ἐν Ἁγ. Στεφάνῳ ὑπὸ τοῦ Ἰησουΐτου Volpette. Τὸ πρῶτον ἐν Εὐρώπῃ ὑπουργεῖον ἐργασίας ἱδρύθη τῇ 25 Μαΐου 1895 ὑπὸ τῆς καθολικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βελγίου. Ὁ καθολικὸς A. de Mun φέρεται ὡς ὁ εἰσηγητὴς ὅλων τῶν νεωτέρων κοινωνικῶν νόμων. Ὁ Πάπας Λέων ιγ΄ καθώρισεν ὡς ὑποχρέωσιν συνειδήσεως διὰ τοὺς ἐργοδότας τὴν μέριμναν ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν ἐργατῶν, κυρίως δὲ χάριν τῆς παραμυθίας καὶ τῆς ἀρωγῆς τῶν ἐργατικῶν οἰκογενειῶν ἡ Ἐκκλησία ἵδρυσε τὰ τάγματα τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους, τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν Πτωχῶν, τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐργάτου, τῶν Μικρῶν Ἀδεφῶν τῆς μεταστάσεως κ.λ.π. Τῷ 1900 ἐν Γαλλίᾳ αἱ ἀδελφαὶ διαφόρων ταγμάτων περιέθαλψαν ἐν συνόλῳ 130700 δυστυχεῖς.

—Κατὰ στατιστικὴν τοῦ 1925 τὰ ἐν Γερμανίᾳ καθολικὰ μοναστήρια ἀνῆλθον εἰς 520 καὶ εἰς 9724 οἱ ἐν αὐτοῖς μοναχοί.

—Οἱ γερμανοὶ καὶ αὐστριακοὶ καθολικοὶ ἐργάζονται σήμερον εἰς 40 ἱεραποστολικοὺς σταθμούς, τῶν ὁποίων 10 εὑρίσκονται ἐν Κίνᾳ, 5 ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ Κορέᾳ, 4 ἐν Αὐστραλίᾳ, 3 ἐν Φιλιππίναις νήσοις, 11 ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀφρικῇ καὶ 7 ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ. 571 ἱεραπόστολοι, γερμανοί, ὡς τὰ πολλά, ἐργάζονται εἰς τὰ διάφορα ταῦτα διαμερίσματα μετὰ 72 ἰθαγενῶν ἱερέων, 408 ἀδελφῶν ἀνδρῶν καὶ 1169 ἀδελφῶν γυναικῶν. Οἱ καθολικοὶ τῶν τμημάτων τούτων συμποσοῦνται εἰς 875000, οἱ κατηχούμενοι εἰς 102613 καὶ τὰ σχολεῖα εἰς 1092 ἐξυπηρετοῦντα 13447 μαθητάς. 132 προσέτι ἱερεῖς γερμανοὶ καὶ 170 ἀδελφοὶ καὶ 296 ἀδελφαὶ ἐργάζονται εἰς ἱεραποστολικοὺς σταθμοὺς διαφόρους τῶν ὑπὸ τῆς καθολικῆς Γερμανίας κατεχομένων. Αἱ ἱεραποστολικαὶ αὗται προσπάθειαι προσκρούουσιν, ὅπως καὶ αἱ τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀπαραιτήτων ὑλικῶν μέσων.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ὁ πρίγκηψ τοῦ Βελγίου Λεοπόλδος καὶ ἡ πριγκήπισσα Ἀστρὶδ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ γάμου των ἐδέχθησαν τὴν ἐπίσκεψιν τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς πάστόρων ἥτις ἐξ ὀνόματος τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Βελγίου προσέφεραν εἰς αὐτὰς ὡραῖον ἀντίτυπον τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τοῦ Ψαλτῆρος. Ὁ προϊστάμενος τῆς ἐπιτροπῆς ἐξήγησεν πρὸς τὸ πριγκηπικὸν ζεῦγος τὴν παλαιὰν ταύτην συνήθειαν τῆς Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας ὑπέμνησε δὲ πρὸς αὐτὸ τὸ πρὸς τὸν Κάρολον Ε΄ δῶρον τοῦ ἐπισκόπου τῆς Tournai ὑπεστήριξε τὴν ἰσχυρὰν καὶ σωτηρίαν ἐπίδρασιν τῶν ἱερῶν Γραφῶν. Ὁ πρίγκηψ ἀνέθηκεν εἰς τὸν πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς νὰ διερμηνεύσῃ πρὸς τὰς Προτεστ. Ἐκκλησίας τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὸ οὕτω προσφερθὲν δῶρον, τὸ ὁποῖον ἐδέχθησαν μετὰ συγκινήσεως.

## ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατά τινας πληροφορίας φαίνεται ὅτι ἡ σοβετικὴ κυβέρνησις τῆς Ρωσίας θὰ ἐπεθύμει νὰ δημιουργήσῃ ἀνεξάρτητον ἰουδαϊκὴν δημοκρατίαν ἐν τῇ Κριμαίᾳ καὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ παρεμποδισθῇ ἡ προσφυγὴ τῶν Ἰουδαίων εἰς Παλαιστίνην. Ἐν Κριμαίᾳ θὰ ἐγκαθίσταντο 100000 ἰσραηλῖται καὶ παρὰ τὴν Αζοφικὴν θάλασσαν 200000.

## ΒΙΒΛΙΑ

**Παναγ. Η. Πουλίτσα**, Ἐπιγραφαί, ἐνθυμίσεις καὶ σιγίλια ἐξ Εὐρυτανίας, (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Γ' τόμου τῆς «Ἐπετηρίδος τῆς Ἑταιρείας τῶν βυζαντινῶν σπουδῶν»). Ἀθῆναι 1926.

## ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγ]λιον τῆς Ἱ. Μονῆς Ζάβορδας προκηρύσσει ὅτι: Ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως τὸ ἐν τῷ χωρίῳ «Καλόχι» τῆς περιφερείας Γρεβενῶν κείμενον ἀγρόκτημα τῆς Μονῆς, συγκείμενον ἐκ μιᾶς οἰκίας μεν' ἁλωνοτόπου καὶ κήπου, κειμένων ἐντὸς τοῦ χωρίου «Καλόχι», ὡς καὶ 26 τεμαχίων ἀγρῶν καὶ ἀμπέλου εὑρισκομένων εἰς τὴν περιφέρειαν Καλοχίου, ἁπάντων ἀποτελούντων ἔκτασιν 120 περίπου στρεμμάτων. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἐν Γρεβενοῖς τῇ 17ῃ προσεχοῦς Ἀπριλίου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ κρὶ ὥρᾳ 10—12 π. μ. ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Γρεβενῶν Χρήστου Ἀκτσελῆ, ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς, ἀντιπροσώπου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γρεβενῶν, ἀντιπροσώπου τῆς Οἰκονομ. Ἐφορείας καὶ συνῳδὰ τοῖς ὅροις τῆς ὑπ' ἀριθμ. 35 π. ἔ. ἀρχικῆς διακηρύξεως, ἧς ἀντίγραφον τροποποιηθὲν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3, εὑρίσκεται εἴς τε τὸ γραφεῖον τοῦ ὡς ἄνω Συμ]φου καὶ τοῦ προέδρου Καλοχίου ἔνθα οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσιν γνῶσιν. Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ζάβορδας τῇ 16 Μαρτίου 1927.

---

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς Ἱ. Μονῆς Σταγιάδων Δηλοποιεῖ ὅτι: τὴν 20ην—27ην Μαρτίου καὶ 3ην Ἀπριλίου 1927 ἐνεργηθήσεται ἐν Καλαμπάκᾳ καὶ εἰς τὸν συνήθη τῶν Δημοπρασιῶν τόπον ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν πλειοδοτικὴ δημοπρασία περὶ ἐκποιήσεως α) 500 ὀκάδων οἴνου τῆς Μονῆς καὶ β) 40 ἀμνῶν, 40. ἐριφίων, 10 αἰγῶν γεγηρακυιῶν, 10 προβατινῶν γεγηρακυιῶν καὶ 8 τράγων καὶ κρυῶν τῆς Μονῆς ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ταὐταρίθμου διακηρύξεως, ἧς γνῶσιν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λαμβάνωσιν πρὸ πάσης πλειοδοσίας. Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Σταγιάδων τῇ 10 Μαρτίου 1927.

---

Ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Σπαρμοῦ Διακηρύττει ὅτι: Τὴν 11ην τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἑ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν Ἐλασσῶνι καὶ ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ πλειοδοτικὴ δημοπρασία πρὸς ἐκμίσθωσιν τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος ὑλοτομίας ἑβδομήκοντα κυβικῶν μέτρων ξυλείας ἐλάτης ἐκ τοῦ δάσους τῆς Μονῆς «Σπαρμός». Πρώτη προσφορὰ ὡρίσθη τὸ ποσὸν τῶν τεσσαράκοντα δραχμῶν κατὰ κυβικὸν μέτρον. Οἱ δὲ βουλόμενοι νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν δημοπρασίαν, δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων τῆς σχετικῆς διακηρύξεως κατατεθειμένης ἐν τῷ Κοινοτικῷ καταστήματι Ἐλασσῶνος.

---

Ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἁγ. Ἀντωνίου —Δεμηράδων Διακηρρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ θερινὴ βοσκὴ τοῦ Λειβαδίου τῆς Μονῆς τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Σιάπκα» τῆς περιφερείας Ἐλλασσῶνος διὰ τὸ ἔτος 1927 ἀρχομένην ἀπὸ 23ης Ἀπριλίου μέχρι 26ης Ὀκτωβρίου ἑ. ἔτους, τὴν 27ην τρέχοντος μηνὸς καὶ ἔτους ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10ην—12ην π.μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἐλασσῶνος καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Οἱ ὅροι εἰσὶ κατατεθειμένοι ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱ. Μονῆς. Ἡ δημοπρασία θὰ ἐπαναλαμβάνεται καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ μέχρι τῆς τελειωτικῆς κατακυρώσεως καὶ ἐγκρίσεως παρὰ τοῦ Γεν. Ἐκ]κοῦ Ταμείου. Ἐν Ἐλασσῶνι τῇ 11ῃ Μαρτίου 1927.

---

Τὸ ἡγ]λιον τῆς Ἱ Μονῆς Βράχου «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» Προκηρρύττει ὅτι. Ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν μονοετοῦς ἐνοικιάσεως τὰ Λειβάδια τῆς Μονῆς, Βαθειά, Φρούσια, καὶ Πηγαδά ι, ὑπὸ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὅρια καὶ τοὺς ὅρους συγγραφῆς, ὧν πᾶς τις δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν εἴς τε τὸ γραφεῖον Μονῆς, καὶ εἰς τὸ Συμ)ον τοῦ κ. Κωνστ. Π. Μητράχου. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν ἁγίῳ Γεωργίῳ Νεμέας τὴν 1ην τοῦ μην Μαΐου ἑ.ἔ. ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 10—12 π μ. Ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Βράχου τῇ 15 Μαρτίου 1927.

---

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς Ἱ Μονῆς Βράχου «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου». Προκηρύττει ὅτι. Ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως ἡ ἐφετεινὴ παραγωγὴ τοῦ ἀμυγδαλοκάρπου τῶν ἐν τῷ ἀγροκηπίῳ Μονῆς ἀμυγδαλῶν ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ἀρχικῆς διακηρύξεως, ἧς πᾶς τις δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν εἴς τε τῆς Μονῆς τὸ Γραφεῖον, καὶ τὸ Συμ]φεῖον τοῦ κ. Κ. Π. Μητράκου Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 1ην τοῦ μην. Μαΐου ἑ. ἔ. ἐν ἡμέρ. Κυριακῇ καὶ ὥρ. 10—12 π. μ. ἐν ἁγίῳ Γεωργίῳ τῆς Νεμέας. Ἐν Ἱ. Μ. Βράχου τῇ 15 Μαρτίου 1927.

---

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς Ἱ. Μονῆς Βράχου «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» Προκηρύτται ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως ἡ κόπρος τῶν σανοτοπίων Μονῆς Βαθειᾶς Φρούστας καὶ πηγαδαχίου Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν ἁγίῳ Γεωργίῳ ἐνώπιον τοῦ Συμ]φου Νεμέας κ. Κ. Π. Μητράχου τὴν 1ην Μαΐου ἑ. ἔ. ἐν ἡμ. Κυρ. καὶ ὥρα 10—12. π. μ. ἐν ἁγίῳ Γεωργίῳ Νεμέας. Ἐν Μονῇ Βράχου τῇ 15 Μαρτίου 1927.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ
ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΦΩΚΙΔΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
Διευθυντὴς
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθ. Πανεπιστημίου
Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς
Ἐσωτ. Δρχ. 50. Ἐξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3

Τύποις «Φοίνικος» ὁδὸς Σταδίου 38 Ἀθῆναι